

8 8126

Ürömi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

2096 Üröm, Iskola utca 10.

Tel: 06-20-289-8054

E-mail: gyermejoleti@urom.hu

**2021. évi
gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásáról szóló
átfogó értékelés kiegészítése**

**Készítette: Petromán Anikó
szolgálatvezető**

A Pest Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztálya (1052 Budapest, Városház utca 7.) PE/SZOC/1450-3/2022. ügyiratszámú levelében megküldte javaslatát Üröm Község Önkormányzatának 2021. évre vonatkozó gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok ellátásának átfogó értékelésére vonatkozóan. A javaslatban az átfogó értékelés 3. pontját illetően kérték a kiegészítést:

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások bemutatása

A személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat részletesen a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény, továbbá a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet szabályozza.

A Gyvt. 15.§ (2) bekezdésébe tartozó és a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a) a gyermekjóléti szolgáltatás,
- b) a gyermekek napközbeni ellátása,

a) Gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja

Gyermekjóléti szolgáltatás biztosításának módja, működésének tapasztalatai:

Az önkormányzat feladata a családsegítő és gyermekjóléti szolgálatok közreműködésével az *alapel-*
látás biztosítása annak érdekében, hogy a gyermekek testi, értelmi, érzelmi-erkölcsi fejlődését és jó-
létét a családon belül biztosítsa.

A gyermekjóléti szolgáltatást az Ürömi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat (2096 Üröm, Iskola u. 10.) látja el.

A szolgálat alapadatai:

A szolgálat neve: Ürömi Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat

A szolgálat címe: 2096 Üröm, Iskola utca 10.

A szolgálat elérhetősége: gyermekjoleti@urom.hu; 06-20-289-8054

A szolgálat működési területe: Üröm község közigazgatási területe

A szolgálat honlapja: <https://www.urom.hu/csaladsegito-es-gyermekjoleti-szolgalat>

Ügyfélfogadási idő: hétfő: 8.30-13.00; szerda: 10.30-15.30; péntek: 8.30-12.00

A szolgálat fenntartója: Üröm Község Önkormányzat

Az Ürömi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat (továbbiakban: szolgálat) az ürömi gyermekek és 18 életévüket betöltő felnőttek részére biztosítja az alapellátást a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.) és a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) alapján.

A szolgálat a szociális és gyermekvédelmi feladatokat látja el a hatályos szociális és gyermekvédelmi törvények, valamint a fenntartó önkormányzat rendeleteinek megfelelően. A szolgálat szociális területen családsegítést, gyermekvédelmi területen gyermekjóléti szolgáltatást nyújt. A szolgálat évente külön beszámolóban ad tájékoztatást az intézményben folyó munkáról.

A segítő tevékenységet 2021-ben befolyásolta a COVID-világjárvány, ami az alábbi problémátípusok fokozódásában mutatkozott meg:

- anyagi bizonytalanság
- állás elvesztése, munkahely megszűnése
- növekvő veszteségek (anyagi veszteségek, gyász, elhúzódó betegségek stb.)
- pszichés problémák megjelenése – melyben a kamasz korosztály is nagy létszámban érintett
- addikciók növekedése
- iskolában alkalmazkodás – és visszailleszkedési nehézségek.

A jelzőrendszer működésében a COVID-világjárvány az alábbiakban jelentett nehezítő tényezőt – ugyanakkor fejlődési lehetőséget:

- A szolgálat részéről aktívabb szervezőtevékenységet igényelt a jelzőrendszeri tagokkal való kommunikáció és az online találkozók lebonyolítása.
- A szakemberek és az intézmények rákényszerültek az informatikai eszközök aktívabb használatára. A sikerhez szükség volt a kollégák együttműködésére, hogy informatikai tudással vértessék fel magukat (pl.: Zoom használata) és természetesen az informatikai eszközök beszerzése is elengedhetetlenné vált.
- A jelzőrendszeri tagok és a családok gyors és hatékony alkalmazkodása vált szükségessé az online térben való kommunikációhoz és munkához. Az ügyfelek részére több esetben gondot okozott az informatikai eszközök hiánya és/vagy használata.
- Az informatikai eszközhasználat elsajátítása a gyermekek iskolai feladatainak elkészítése miatt is fontossá vált, hogy lépést tudjanak tartani az informatikai kihívásokkal. A gyermekek egyre több időt töltenek az online térben, ezért egyre több szülő kér segítséget a biztonságos internethasználat érdekében. Egyre több szülő kér tanácsot a megbízható és szakmailag korrekt tudásanyag elérését illetően. A COVID-járvány idején ez a tendencia felerősödött.

Az intézmény által nyújtott szolgáltatás típusai: információnyújtás, segítő beszélgetés, tanácsadás, ügyintézésben segítségnyújtás, konfliktuskezelés, kríziskezelés, közvetítés pénzbeli és természetbeni ellátásokhoz való hozzáféréshez, közvetítés másik szolgáltatásba (jogi, családterápia, pszichológiai tanácsadás, stb.).

A szolgálat további feladati közé tartozik még az esetmegbeszélés, az esetkonferencia, szakmai tanácskozások szervezése, közvetítés család- és gyermekjóléti központhoz, környezettanulmány készítése, családlátogatás, adománygyűjtés, álláskeresési tanácsadás, stb.

Alapellátásban részesülők száma:

A település lakosságszáma: 8497 fő, ebből 18 év alatti: 2157 fő 2021.12.31-ig. Örömon évek óta növekvő tendenciát mutat a Budapestről kiköltöző családok száma.

2021. évben 204 fő fordult meg az Örömi Családsegítő – és Gyermekjóléti Szolgálatnál. 20 családnál került sor együttműködési megállapodás megkötésére, 68 esetben nem együttműködési megállapodás alapján történt az együttműködés. Az ügyfelek 429 esetben vették igénybe a szolgáltatásokat. Védelembe vett gyermekek száma: 12 fő.

Válsághelyzetbe került várandós anyák gondozása:

2021. évben nem fordult segítségért szolgálatunkhoz válsághelyzetben lévő várandós anyuka. A várandós és kisgyermekes anyák gondozását a községben évek óta négy védőnő látja el. A védőnők, mint a jelzőrendszer tagjai kapcsolatban állnak a gyermekjóléti szolgáltatás családsegítőjével, illetve a hivatali ügyintézőkkel.

Intézményünk célja a szolgáltatás színvonalas működtetése a szolgáltatást igénybe vevő ügyfelek elégedettsége érdekében. A szolgáltatás célja, hogy a törvényi előírásoknak megfelelően az ügyfelek részére támogatást nyújtson a szociális és mentális problémák kezelése és a krízishelyzetek megszüntetése érdekében.

Ha a szolgálat látókörébe válsághelyzetben lévő várandós édesanya kerül, az intézmény első feladata a probléma okának feltárása és a szülő-gyermek lakhatási – és anyagi helyzetének feltérképezése. Az alapellátás igénybevételére önkéntes alapon kerül sor, melyet, ha vállal, a szülővel közösen átgondoljuk a lehetséges irányokat, megoldási utakat. Segítséget jelent ebben a helyzetben, ha a várandós anya családja bevonható a segítő folyamatba. Alkalmanként a krízishelyzet lehetőséget teremt a családok számára, hogy újra kapcsolatba kerüljenek egymással, békülésre kerüljön sor és segítő kezet nyújtsanak a másoknak. A segítő tevékenység során a családsegítő az igénybe vevő problémájának megoldása érdekében mozgósítja az igénybe vevő és környezetében lévők számára rendelkezésre álló erőforrásait, illetve azokat a szakembereket, akik segítséget nyújthatnak.

Ha a családi és szociális kapcsolatok nem mozgósíthatók, különösen fontossá válik a külső szakmai segítség igénybevétele.

A szolgálattal való együttműködés, a segítő beszélgetés a legtöbb esetben képessé teszi az ügyfelet arra, hogy átgondolja a fennálló problémákat és annak okait, a lehetséges megoldási módokat és az ehhez igénybe vehető szolgáltatásokat. A térítésmentesen igénybe vehető szolgáltatásokról (mediáció, pszichológiai tanácsadás, családterápia, jogi tanácsadás, stb.) minden esetben tájékoztatást nyújtunk az ügyfelek részére, akik eldöntik, hogy önkéntesen igénybe kívánják-e venni a szolgáltatást. Ezt követően együttműködési megállapodás aláírására kerül sor az ügyfelekkel, majd a szolgálat időpontot kér az illetékes központtól, a Városi „Napos Oldal” Szociális Központ, Család- és Gyermekjóléti Központtól (2085 Pilisvörösvár, Rákóczi u. 5.)

A szolgáltatás igénybevételének köszönhetően képessé válik/válhat az egyén problémája kezelésére, megoldás keresésére. A szolgálat minden esetben hangsúlyozza a munkája során, hogy az ügyfelek számára a legfontosabb az **együttműködés a szakemberekkel, a hit, az önállóság és a változtatásra való törekvés.**

A krízishelyzetben lévő várandós anyák támogatása anyagi szempontból is kiemelten fontos, melynek során az önkormányzattal való közös munka kiemelt szereppel bír. Szoros együttműködés van a szolgálat és az önkormányzat között az igénybe vehető támogatási formák egyeztetése és az ügyintézés gyors és zökkenőmentes lebonyolítása tekintetében.

A gyermekek veszélyeztetettségének okai:

A pandémia 2021-es időszakában magas számban jelentek meg a szolgáltatást önkéntesen igénybe vevők. Az intézmény a járvány időszaka alatt kiemelt figyelmet szentelt a lakosság rendszeres és részletes tájékoztatására az önkormányzatnál igénybe vehető támogatási formákról és szakmai munkájáról, a szolgálat tevékenységéről és az igénybe vehető szolgáltatásokról. Nőtt a szolgáltatások iránt érdeklődők és más intézményekhez és szolgáltatásnyújtókhoz való továbbirányítások száma is (pl.. gyermekpszichiátria, pedagógiai szakszolgálat, családok átmeneti otthona, stb.).

Az előző évek tapasztalataihoz hasonlóan egyre több a párkapcsolati-házassági problémával küzdők száma és ennek köszönhetően a válások aránya. A probléma elmélyülése és az agresszív eszkalálódása előtt kellene segítséget kérni a szülőknek az agresszív kommunikáció megfékezése érdekében. A szolgálathoz beérkező jelzések nagy száma az elmérgesedett válások és a köré szerveződő konfliktusok miatt érkezik.

A válást követően az egyének gyermeknevelési-, kapcsolattartás- és anyagi problémákkal néznek szembe, melyekre egyáltalán nem is számítottak. Gyakori tapasztalat, hogy a válásra nem készülnek fel az érintett felek és nem egyeztetnek a további teendők vonatkozásában, ami a jövőben az egyénekre és gyermekeikre nézve is romboló hatást gyakorolhat.

Egy válás komoly veszteség az érintettek számára, de a gyermekek és a szülők érdekében érdemes külső szakembert bevonni, ha a megküzdés nem zökkenőmentes. A szülők közötti elhúzódó konfliktusok veszélyeztetik a gyermekek egészséges testi-lelki fejlődését és egyre gyakrabban megjelenik a szülők részéről az ellennevelés, elidegenítés.

Az előforduló **problémák típusai**: életviteli, családi-kapcsolati konfliktus, elhanyagolás, gyermeknevelési, gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség, lelki-pszichiátriai betegség, szenvedélybetegség, egészségi probléma, foglalkoztatással kapcsolatos, ügyintézással és információkéréssel kapcsolatos, stb.

Gyermekeket érintő problémák típusai 2021-ben a szolgálatnál: nevelési probléma, szülők életvitel, családi konfliktus, kortárs csoport negatív hatása, gyermekintézménybe való beilleszkedési nehézség, drogfogyasztás, tankötelezettség elmulasztása, tartós betegség, magatartás- vagy tanulási zavar, stb.

Alapellátásban összesen 20 családdal került sor együttműködési megállapodás aláírására. A veszélyeztetettség okai leginkább gyermeknevelési problémákból, családi konfliktusokból, a szülő - vagy a család életviteléből, illetve anyagi természetű problémákból adódtak. A védelemben vett gyermekeknél a veszélyeztetettség oka válás esetén kapcsolattartási probléma, fiataloknál deviáns magatartás, túlzott online jelenlét.

Együttműködési megállapodással rendelkezők körében a családok száma a probléma típusa szerint:

<i>A probléma típusa</i>	Családok száma
Életviteli	2
Családi-kapcsolati konfliktus	7
Családon belüli bántalmazás	1
Elhanyagolás	2
Gyermeknevelési	1
Gyermekintézménybe beilleszkedési nehézség	1
Magatartászavar, teljesítményzavar	1
Lelki-mentális, pszichiátriai betegség	2
Szenvedélybetegség	1
Ügyintézással kapcsolatos	1
Anyagi (megélhetés, lakhatás)	1
Összesen	20

Családjából kiemelt gyermekek szüleinek gondozása:

Ürömnön 2021. évben nem került sor kiemelésre. A korábbi évek során kiemelt gyermekek családjának gondozása során kiemelt feladat, hogy a szülők újra képesek legyenek gyermekeiket otthonukban gondozni, nevelni. Ehhez elengedhetetlen a gyermekvédelmi intézmények aktív együttműködése és folyamatos kommunikáció. A hazagondozás folyamata hosszú folyamat és körültekintő segítő tevékenységet követel.

Az érintett családokkal fontos azt tisztázni, hogy ők maguk akarják-e a gyermeket újra a családjukban gondozni. Ha a szándék megvan, a szolgálat és az önkormányzat egymással karöltve széleskörű támogatást tud nyújtani a szülőknek. Az anyagi támogatáson kívül segítséget nyújtunk álláskeresésben és a lakhatási feltételek megteremtésében. Ha a szülőt szerepében szükséges megerősíteni, sokat jelentenek a segítő beszélgetések és az edukációs anyagok továbbítása, átbeszélése.

Ha addikció van jelen a családban, szükségessé válik a háziorvossal való egyeztetés és kommunikáció ahhoz, hogy az ügyfél képes legyen elindulni a gyógyulás felé vezető úton.

Jelzőrendszer tagjaival való együttműködés:

A településen észlelő- és jelzőrendszert működtet a szolgálat a 15/1998. NM rendelet 9.§-a alapján. A jelzőrendszer tagjai a jogszabályi felsorolásból a településen működő szervezetek és intézmények képviselői. Az intézmény aktív kapcsolatban áll Üröm Község Önkormányzatával, Üröm Község Képviselő-testületével, a járási gyámhivatallal, a járási család- és gyermekjóléti központtal, bíróságokkal, rendőrséggel, a településen működő oktatási-nevelési intézményekkel, egészségügyi szolgáltatókkal, védőnői szolgálattal, egyházak képviselőivel, stb. A jelzőrendszeri tagok száma és köre folyamatosan bővül és színesedik.

2021-ben a jelzőrendszer által küldött jelzések száma:

- egészségügyi szolgáltatótól: 1 db, ebből védőnői jelzés: 1 db
- személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók: 4 db, ebből szolgálat: 2 db, központ:
- kisgyermekek napközbeni ellátását nyújtók: 7 db
- rendőrség: 6 db
- ügyészség, bíróság: 4 db

Összesen 21 db jelzés érkezett 2021-ben. A jelzésekkel érintett személyek száma: 16 fő.

A szolgálat ebben az évben is aktívan együttműködött a társintézményekben dolgozó kollégákkal, a jelzőrendszeri tagokkal, az óvodai-iskolai szociális segítővel. Célunk, hogy a szolgálat ne kizárólag az ügyfelek számára nyújtson iránymutatást a változó társadalmi helyzetben és a bonyolult jogszabályi környezetben, hanem előmozdítsa és támogassa a jelzőrendszeri tagok együttműködését, aktív bevonását a segítő tevékenységbe. Kiemelten fontos a jelzőrendszeri tagok egymás közötti aktív, rendszeres, őszinteségen és szakmai alapokon nyugvó kommunikációja, melynek alapja a másik szakmai tudásának elfogadása, tisztelete és meghallgatása. A jelzőrendszer közösen válik képessé a komoly problémákkal küzdő ügyfelek támogatására. Tehát az ellátás sikeres megszervezéséhez elengedhetetlen a **jelzőrendszeri tagok és intézmények összefogása és rendszeres kapcsolattartása.**

A szolgálat szükség és igény esetén esetkonferenciát hív össze, melynek célja a szakmai elakadás megszüntetése külső szakemberek bevonásával. A szakmaközi megbeszélések, az esetkonferenciák és a jelzőrendszeri tanácskozás lehetőséget teremt a szakemberek számára a rendszeres kapcsolattartásra, a tapasztalatszerzésre és -megosztásra és az interaktív kommunikációra.

Az önkormányzat és a szolgálat szoros együttműködésének köszönhetően a jelzőrendszeri tagokkal való egyeztetés több kommunikációs csatornán keresztül is zajlik. Ebben segítséget jelentett a pandémia időszaka alatt megszerzett online tudás és a jelzőrendszeri tagok pozitív hozzáállás a informatikai eszközök igénybevételére. A csapatmunka célja a rendszeres szakmai konzultáció és proaktív kommunikáció az ügyfél problémájának meghatározása és megoldása érdekében. Ebben a szolgálatnak kiemelt szerepe van, mert biztosítja a szakemberek és a családok közötti kommunikációs teret, támogatja a párbeszéd kialakulását.

A szolgálat fogadja a jelzést és minden esetben visszajelez a jelzést küldőnek, hogy fogadta a jelzést. Ezzel párhuzamosan a szolgálat felveszi a kapcsolatot az érintett féllel, családdal, majd felajánlja az ügyfél részére az önkéntes együttműködést. A jelzőrendszeri tagok segítségével van lehetőség az idős, beteg emberek és az elhanyagolt gyermekek feltérképezésére. Az alapellátás során a feltárt egyéb szociális problémát a szolgálat jelzi a megfelelő szolgáltatás és intézmény felé.

Intézményünk 2021-ben tartott szakmaközi megbeszélést, illetve összehívta az Éves Jelzőrendszeri Tanácskozást, melynek során áttekintette a szakmai együttműködés hatékonyságát. A szolgálat ennek értékelése során kikérte a jelzőrendszeri tagok véleményét, illetve párbeszédet kezdeményezett a lehetséges fejlesztési célokat illetően. A szakmaközi megbeszélések végén minden esetben sor került egy ötletbörzére, mely során konkrét kérdésekben kértük a szakemberek véleményét (pl.: 2021. évi programokra, előadások témájára vonatkozóan).

b) Gyermek napközbeni ellátásának biztosítása, ezen ellátások igénybevétele, s az ezzel összefüggő tapasztalatok.

Az önkormányzat a gyermekek napközbeni ellátását a következő intézményekben látja el:

Ürömi Hóvirág Bölcsőde, 2096 Üröm, Petőfi Sándor u. 22.

Jogviszonyban álló gyermekek száma: 42 fő

Ürömi Napraforgó Óvoda és Tagóvoda, 2096 Üröm, Fő u. 37.

Jogviszonyban álló gyermekek száma: 256 fő

A gyermekek napközbeni ellátásának biztosítása felkészült szakemberek foglalkoztatásával történik. Az alapfokú oktatási-nevelési intézményekben magas színvonalú képzés, fejlesztés folyik. Minden intézményben van kijelölt gyermekvédelmi felelős, akivel aktívabb kapcsolattartás és az együttműködés. A szolgálat az Ürömi Hóvirág Bölcsődével (2096 Üröm, Petőfi Sándor u. 22.), az Ürömi Napraforgó Óvodával (2096 Üröm, Fő u. 37.) és a József Nádor Általános - és Művészeti Iskolával (2096 Üröm, Iskola u. 3.) rendszeresen kapcsolatot tart és társintézményként számítunk egymás szakmai segítségnyújtására, szakmai vélemény megfogalmazására. Az óvodával és az iskolával aktívabb volt ebben az évben a kapcsolattartás a beérkező jelzések miatt. 2018 végétől 1 fő iskolai és óvodai szociális segítő, Bíró Anna kapcsolódott be az iskola és az óvoda szakmai munkájába, aki komoly szerepet tölt be az intézményekkel való napi szintű aktívabb kapcsolattartás során. Az óvodai-iskolai szociális segítő jelenléte komoly szakmai segítség a szolgálat számára. Az intézmények véleménye kiemelten fontos, mert a családot követően a gyerekek ezekben az intézményekben töltik idejük nagy részét, így az itt dolgozó szakemberek véleménye különösen fontos.

A fenti intézmények szakmai kapcsolatot ápolnak egymással. Ennek során fontos a közös szakmai álláspontok kialakítása, az egyes intézményekben megjelenő problémátípusok átbeszélése és okainak felderítése, azokra megoldás keresése. A közös egyeztetéseknek köszönhetően az intézmények nem egymástól elszigetelten működnek, hanem egymással aktívan kapcsolatot ápoló, a problémamegoldást előtérbe helyező rendszerként. Mindez különösen fontos, mert a családok problémáira csakis együtt és csapatban gondolkodva lehet megoldást találni.

Készítette:

Petromán Anikó

Petromán Anikó

Ürömi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat vezetője

Üröm, 2022.09.15.

